

متن پرسش

سلام و درود خدا بر شما باد: سوال بنده از جنابعالی درباره فلسفه مخلوقات خدای متعال است؛ خدا می‌دانست که شیطان بر انسان سجده نمی‌کند یا خیر؟ اگر می‌دانست چرا شیطان را آفرید؟ و اگر نمی‌دانست که سجده نمی‌کند چطور متوجه نشده بود که همچنین موجود مغرور و خود بزرگ بینی در خدمت اش است، قبل از آفرینش انسان! حال هم که تا روز رستاخیز به شیطان مهلت داده شده! در قرآن سوره بقره آمده که شیاطین و جنیان استراق سمع می‌کردند علوم خدا را، و خدا بعد که قضیه را فهمید ستارگانی را برای تعقیب به دروازه آسمان ها فرستاده تا آنها را تعقیب کنند. شهاب ها استعاره از فرشتگان اند) چطوری می‌شود که خدای علیم، سمیع، بصیر و... پیش بینی همچنین دزدی ها و عصیان ها در مورد اجنه، و در مورد ابلیس پیش بینی این اعمال و رفتار هایی را خدای با عظمت نکرده باشد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: اگر نظام الهی بی‌شیطان باشد، که نظام تعالی و تکامل بخش نخواهد بود! بالاخره هر عارف و سالکی که به جایی رسید، با مقابله با شیطان به آن مقام رسید و به همین جهت فردای قیامت شیطان به گناهکاران می‌گوید: « وَ قَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَ وَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَ مَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي وَ لَوْلَا أَنْفُسُكُمْ مَا أَنَا بِمُضْرِخِكُمْ وَ مَا أَنْتُمْ بِمُضْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (۲۲/ابراهیم) و شیطان، هنگامی که کار تمام می‌شود، می‌گوید: «خداوند به شما وعده حق داد؛ و من به شما وعده (باطل) دادم، و تخلف کردم! من بر شما تسلطی نداشتم، جز اینکه دعوتتان کردم و شما دعوت مرا پذیرفتید! بنا بر این، مرا سرزنش نکنید؛ خود را سرزنش کنید! نه من فریادرس شما هستم، و نه شما فریادرس من! من نسبت به شرك شما درباره خود، که از قبل داشتید، (و اطاعت مرا همدیاف اطاعت خدا قرار دادید) بیزار و کافر!» مسلماً ستمکاران عذاب دردناکی دارند!

از طرفی خداوند شرایط را طوری فراهم کرده که وقتی انسان با خدا زندگی کرد، خدا کمکش کند و شیطان را از او براند و جریان « إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ (۱۸)/ حجر) استراق سمع شیاطین و زدن آنها توسط شهاب‌ها، مربوط به زمان ظهور دین حضرت محمد «صلوات الله علیه و آله» بود که خداوند از آن طریق کمک می‌کند تا شیاطین نتوانند به حرکت پیامبر ضربه بزنند تا آن دین

تثبیت شود. موفق باشید